

AKADEMIA NAUK STOSOWANYCH W KONINIE
АКАДЕМІЯ ПРИКЛАДНИХ НАУК У КОНІНІ
UNIwersYTET NARODOWY W UŻHORODZIE
УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
POŁUDNIOWO-WSCHODNI INSTYTUT NAUKOWY W PRZEMYŚLU
ПІВДЕННО-СХІДНИЙ НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ У ПЕРЕМІШЛІ
NARODOWY UNIwersYTET BUDOWNICTWA OKRĘTOWEGO IM. ADMIRAŁA MAKAROWA
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ ІМЕНІ АДМІРАЛА МАКАРОВА

**ROZWÓJ NOWOCZESNEJ EDUKACJI I NAUKI –
STAN, PROBLEMY, PERSPEKTYWY
TOM XVIII: INNOWACJE METODOLOGICZNE W BADANIACH I NAUCZANIU:
OD TEORII DO PRAKTYKI**

Pod redakcją:
Jan Grzesiak, Ivan Zymomrya, Vasyl Ilnytskyj

**РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ:
РЕЗУЛЬТАТИ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ
TOM XVIII: МЕТОДОЛОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ
В ДОСЛІДЖЕННЯХ І ВИКЛАДАННІ:
ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ**

За редакцією:
Ян Гжесяк, Іван Зимомря, Василь Ільницький

Konin – Użhorod – Przemyśl – Mikołajów
2025
Конін – Ужгород – Перемишль – Миколаїв
2025

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43
Р 64

Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи. Том XVIII: Методологічні інновації в дослідженнях і викладанні: від теорії до практики / [Ред.: Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький]. Конін – Ужгород – Перемишль – Миколаїв: Посвіт, 2025. 250 с.

Rozwój nowoczesnej edukacji i nauki – stan, problemy, perspektywy. Tom XVIII: Innowacje metodologiczne w badaniach i nauczaniu: od teorii do praktyki / [Red.: J. Grzesiak, I. Zymomrya, W. Ilnytskyj]. Konin – Użhorod – Przemyśl – Mikołajów: Poswit, 2025. 250 s.

ISBN 978-617-8487-33-1

Видання містить матеріали, що лягли в основу доповідей XVIII-ї Міжнародної науково-практичної конференції «Розвиток сучасної освіти і науки: результати, проблеми, перспективи». Молоді та досвідчені науковці висвітлюють актуальні питання в галузях педагогіки, психології, мовознавства та літературознавства, мистецтвознавства, історичних, суспільних та природничих наук, туризму, фізичного виховання та реабілітації. Матеріали стануть корисними для широкої наукової громадськості, викладачів, аспірантів, студентів.

УДК 371.1:001(08)
ББК 74.04я43

Kolegium redakcyjne:

dr hab., prof. **J.Grzesiak**; dr hab., prof. **I.Zymomrya**; dr hab., prof. **M.Zymomrya**; dr dr **S.Slobodian** (redaktor odpowiedzialny); dr hab., prof. **T. Stepanova**; dr hab., prof. **W.Ilnytskyj**; dr hab., prof. **J.Kuzmenko**; dr hab., prof. **O. Dobrowolska**; dr hab., prof. **T.Mishenina**; dr hab., prof. **K.Nowakowska**; dr hab., prof. **O.Newmerżyska**; dr hab., prof. **A.Peczarskyj**; dr **H.Wojciechowska**; dr **R.Żwotani**; dr **O.Zymomrya**; dr **M.Pahuta**.

Редакційна колегія:

д-р габ., проф. **Я.Гжесяк**; д-р філол. н., проф. **І.Зимомря**; д-р філол. н., проф. **М.Зимомря**; канд. тех. н., доц. **С.Слободян** (відповідальний редактор); д-р пед. н., проф. **Т.Степанова**; д-р іст. н., проф. **В.Ільницький**; д-р пед. н., проф. **Ю.Кузьменко**; д-р філол. н., проф. **О. Добровольська**; д-р пед. н., проф. **Т.Мішеніна**; д-р габ., проф. **К.Новаковська**; д-р пед. н., проф. **О.Невмержицька**; д-р філол. н., проф. **А.Печарський**; д-р Г.Войтеховська; канд. філол. н., доц. **Р.Жовтані**; канд. філол. н., доц. **О.Зимомря**; канд. пед. н., доц. **М.Пагута**.

Recenzenci:

dr hab., prof. Zenon Jasiński

dr hab., prof. Ihor Dobriański

Рецензенти:

д-р габ., проф. Зенон Ясиньскі

д-р педагогічних наук, проф. Ігор Добрянський

ISBN 978-617-8487-33-1

© Я. Гжесяк, І. Зимомря, В. Ільницький, 2025
© Посвіт, 2025

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ НАУКИ. МИСТЕЦТВОЗНАВСТВО. ФІЛОЛОГІЯ. СУСПІЛЬНІ НАУКИ

Айзенбарт Л. Формування культурної ідентичності в галицькому літературному пограниччі (на матеріалі творчості М. Яцкова, Й. Рота, Б. Шульца).....	
Александрович Т., Малинка М. Використання інтерактивних технологій навчання на уроках української мови у старших класах з метою покращення засвоєння матеріалу.....	
Болюк Р. Джерела до історії: життя і діяльність Ольги Гасин (1913–1979).....	
Бурман К. Творча постать Мирослава Екмана у контексті розвитку сучасної музичної культури Закарпаття.....	
Галів М., Ільницький В. До питання проведення заходів радянськими репресивними органами щодо розшук українських націоналістів на території Румунської Народної Республіки (1950-ті рр.).....	
Галів М., Карбан Р. Можливості використання матеріалів Часопису «Літопис Бойківщини» на уроках історії в закладах загальної середньої освіти: методичні аспекти.....	
Haliw U., Hrytsay Y., Grzesiak J. Postrzeganie tekstu literackiego Tarasa Szewczenki w kontekście komunikacji międzykulturowej.....	
Геряк Л., Зимомря М., Зимомря М. Пейзаж України: творчість Йосипа Фиштика.....	
Гула В. Модернізація іншомовної освіти: підходи, моделі та ефективність методів навчання.....	
Давидченко І. Перспективи розвитку лінгвокультурології у закладах вищої освіти.....	
Загоруй Л., Загоруй І. Психологія споживачів під час дії воєнного стану.....	
Зымомрыя І., Зымомрыя О. Literatura jako narzędzie oporu i dialogu: współczesna literatura ukraińska wobec wojny i wyzwań globalnych.....	
Ільницька І. Іншомовна компетентність у контексті мультилінгвізму: підходи та інновації.....	
Ільницький В., Галів М., Бойчук А. Діяльність радянських репресивних органів (1944–1951): румунський вектор (за матеріалами ГДА СБУ)	
Кантор М. Ранній період історії українського козацтва у дослідженнях Тадеуша Корзона.....	
Кирильчук І. Філософські засади розробки концепції візуалізації в створенні іміджу туристичного регіону.....	
Корунчак Л. Щодо необхідності внесення змін до статті 19 Закону України «Про правотворчу діяльність»	
Лесів І. Запровадження національної валюти в Україні.....	
Литвин Л. Байка з «Поетики» 1735 року як бароковий феномен.....	
Лучейко М. Радянська репресивна політика на Станіславщині (1944–1953): джерелознавчий аспект.....	

Масяк М. Граматико-перекладний метод в навчанні англійської мови: ефективність та виклики сучасності.....	
Матвієнко Л., Сонечко О. Сучасна українська політична еліта: особливості становлення.....	
Мироненко М. «Історія міста Катеринослава» – филологічна праця академіка Яворницького.....	
Огар А., Ільницький В., Галів М. Співпраця українських націоналістів Карпатського краю ОУН та румунського підпілля (кінець 1940-х – початок 1950-х рр.)	
Пиж М., Лепкий Д. Підготовка учителів у Дрогобичі в міжвоєнний період (1920–1930-ті рр.)	
Саган С. Формування багатомовної особистості учня в умовах мультилінгвізму: дидактичні моделі, стратегії навчання та європейський освітній контекст.....	
Священко З. Скрипник О. Принс Холл – засновник руху «Назад до Африки»	
Секелик І. Розвиток творчих здібностей учнів на уроках іноземної мови шляхом залучення елементів мистецтва.....	
Сирватка В. Репресивно-каральна система на Дрогобиччині (1944–1953): джерельний аспект.....	
Сирко М. Джерела до вивчення постаті Івана Губки (1932–2014).....	
Співак О. Інтеграція дидактичних моделей та інноваційних підходів у формуванні багатомовної особистості через сучасну методологію викладання іноземних мов.....	
Страшівська А. Діяльність Галини Дидик (1912–1979) в сучасному українському науковому дискурсі.....	
Шкода Н. Археологічна освіта жінок у Наддніпрянській Україні наприкінці XIX – на початку XX ст.	

ПЕДАГОГІКА. ПРОФЕСІЙНА ПІДГОТОВКА

Бабійчук Т. Домашні завдання з літератури в ЗПФО (публіцистика Уласа Самчука)	
Барановська О. Специфіка організації профільного навчання в ліцеях України.....	
Бездетко Н., Гвоздецька Х. Використання мультимедійних технологій у початковій освіті.....	
Hodovanets N., Hodovanets A. Subject and language integrated learning of a foreign language.....	
Гранченко М. Історія освіти на Миколаївщині в кінці XVIII – на початку XX ст.: аналіз наукових праць з теми (частина 3)	
Екман М. Психолого-педагогічний супровід викладання гри на фортепіано на початковому етапі навчання у роботі з важкими та гіперактивними дітьми мистецької школи засобами часткового застосування методу Вальдорфської педагогіки: авторський метод викладання.....	

Канюк О., Кіш Н., Пантьо В. Можливості використання технологій віртуальної реальності (VR) та розширеної реальності (AR) в процесі вивчення іноземної мови.....	
Karasiova O. Augmented Reality and its Efficacy in English Learning.....	
Кіш Н., Канюк О. Мови в цифровому світі: чи є майбутнє для традиційних методів навчання?	
Kravets O. Challenges of Teaching English for Specific Purposes.....	
Кузьменко Ю., Кобець Д. Практичні аспекти формування патріотичних цінностей у підлітків на уроках музичного мистецтва.....	
Кушта Ю. Інтерактивні способи навчання у підготовці студентів-медиків.....	
Манзулич К., Сер Є. STEAM-освіта як інструмент підготовки дошкільників до навчання в Новій українській школі.....	
Минда О. Нові підходи до викладання англійської мови для студентів публічного управління.....	
Михальченко Н. Професійна підготовка майбутніх вчителів початкових класів до розвитку рефлексії молодших школярів.....	
Монастирська О. Синергія теорії і практики в реформуванні фахової передвищої освіти.....	
Невзоров Р. Історичний експурс фахової підготовки до бойових польотів майбутніх пілотів тактичної авіації.....	
Necherda V. Prosociality as an important quality of a life successful personality of a senior school pupil.....	
Огар А., Мудрак Х. Мовний простір творів Володимира Вакуленка як засіб розвитку мовлення учнів початкової школи.....	
Орлова Н. Роль вивчення дисципліни «Наукова комунікація іноземною мовою» в професійній підготовці майбутніх психологів.....	
Паш Д., Павлюк А. Використання STEM-підходу при вивченні біології.....	
Rudyk O., Kvasnytskyi A., Podvornyi A., Tkachuk O. Application of information technologies for calculation of engine repair stand.....	
Стеценко О. Розвиток навичок здорового способу життя у здобувачів вищої освіти засобами фізичної культури.....	
Стойка О. Сучасні методи викладання іноземних мов: комунікативний, когнітивний та інтегрований підходи.....	
Стребна О. Креативність у повсякденній діяльності: як навчати дошкільників дивитися на звичні речі по-новому.....	
Turpchenko V. Development of multilingual competence of engineering and pedagogical students.....	

ПРИРОДНИЧІ НАУКИ. ТУРИЗМ. ФІЗИЧНА КУЛЬТУРА.

ФІЗИЧНА РЕАБІЛІТАЦІЯ

Буглина М., Корсак Р. Інноваційні тенденції у готельно-ресторанному бізнесі України: досвід ЄС та перспективи адаптації.....	
Воловик І., Підвальна О. Застосування фітнес-йоги для поліпшення ментального здоров'я здобувачів у закладах вищої освіти в умовах воєнного стану.....	

Гнот С. Часопис «Життя і Знання» як джерело до вивчення історії фізичної культури.....	
Гуштан Т. Сезонність у готельно-ресторанному бізнесі Західної України: виклики та перспективи.....	
Гуштан Т., Корсак Р. Формування унікальної конкурентної пропозиції для готелів малого формату в умовах військового стану: досвід Закарпаття.....	
Демус В., Корсак Р. Роль сервісу у формуванні бренду готельно-ресторанного комплексу.....	
Закаляк Н., Герасименко О., Херло Є. Міжхребцеві грижі: методи дослідження у фізичній терапії.....	
Закаляк Н., Масний О., Борова Я. Методи дослідження дітей з ДЦП зі спастичною диплегією у фізичній терапії.....	
Закаляк Н., Стахоряк І. Реабілітація хворих на бронхіальну астму.....	
Закаляк Н., Федоришин С. Роль засобів фізичної реабілітації у комплексному лікуванні осіб з переломами кісток нижніх кінцівок.....	
Кіш В., Йовбак Н. Серверний рендеринг у REACT: переваги та виклики.....	
Ковтун А., Дем'янов В. Роль адаптивного фізичного виховання в підвищенні психофізичного стану дітей молодшого шкільного віку з розладами аутистичного спектра.....	
Корсак Р. Роль сучасної готельно-ресторанної освіти у міжнародній індустрії гостинності.....	
Корсак Р., Ільницький В., Годя І. Вплив цифрових технологій на управління персоналом у готельно-ресторанному бізнесі та розвиток військово-патріотичного туризму.....	
Кошкіна Н., Клочко Н., Іванченко О. Обґрунтування пропозицій щодо реконструкції ділянки рекреаційної зони вул. Набережної Заводської м. Дніпро.....	
Либавка Н., Корсак Р., Січка І. Страхування ризиків у готельно-ресторанній індустрії та туризмі.....	
Сасенко С. Терапевтичні вправи як ефективний засіб лікування бронхіальної астми.....	
Сеньків М. Вплив антропогенного навантаження на біорізноманіття та методи його збереження.....	
Стеценко О. Розвиток навичок здорового способу життя у добувачів вищої освіти засобами фізичної культури.....	
Турияниця О., Корсак Р., Січка І. Стратегічне планування готельно-ресторанного бізнесу: логістичний підхід.....	
Фігура О., Патен А. Фізична активність при серцево-судинних захворюваннях.....	
Відомості про авторів	

СУЧАСНА УКРАЇНСЬКА ПОЛІТИЧНА ЕЛІТА: ОСОБЛИВОСТІ СТАНОВЛЕННЯ

Еліта – це соціальна спільнота, об'єднана близькістю установок, стереотипів і норм поведінки, що володіє єдністю – почасти відносною – цінностей, які поділяє. Політична еліта включає осіб, що приймають стратегічно важливі рішення загальнонаціонального масштабу. При цьому стандарти поведінки, реальні та ті, що декларуються, можуть суттєво відрізнятися.

Відтак, як зазначає А. Пахарєв, процес формування політичних еліт є досить довгим і вимірюється десятками років, навіть якщо для цього у державі існують відповідні сприятливі умови [3, 8]. У період сьогодення, як зазначає В. Маркітантов, до каналів формування політичних еліт, тобто іншими словами, до шляхів просування їх до вершин політичної ієрархії відносять [1, 156]:

- державний апарат;
- органи місцевого самоврядування;
- політичні партії;
- армію;
- релігійні організації;
- систему освіти.

Таким чином, процес трансформування політичної системи України має свої особливості. Зрештою, сьогодні ми маємо такий особливий політико-економічний режим, що ґрунтується на симбіозі політики та економіки, влади та власності, на зрощуванні політичної та економічної еліт. У західних країнах бюрократи, бізнес-еліта і політики існують в єдиній системі взаємного підпорядкування і взаємозалежності. Якісні відмінності української політичної еліти від європейської полягають в тому, що сам статус вищих верств суспільства визначається не стільки їхніми ієрархічними повноваженнями та власним капіталом, скільки якістю отриманої освіти, накопиченими знаннями та компетенцією, інтелігентністю та аристократизмом [2, 58]. Політика формує власні умови «підлеглої» бюрократії як похідній політичних інститутів, але залежить від підприємництва в тій мірі, в якій останнє забезпечує її фінансову стабільність. Бізнес-еліта, у свою чергу, не потрапляє в зону прямого впливу політики, але перебуває в прямій залежності від бюрократії, яка дає санкції на діяльність підприємців. В Україні наведені три компоненти зливаються в одне ціле.

Процес становлення політичної еліти в Україні складається із шести етапів, початок яких сягає періоду отримання незалежності України.

Останній етап у формуванні регіональних політичних еліт розпочався у 2019 році паралельно із формуванням нової національної еліти та обранням президентом України В. Зеленського.

У своєму прагненні до гідного життя, до того, щоб обірвати ту прірву, яка стоїть між олігархічною владою та зубожілим народом, населення України віддало більшу частину своїх голосів новій політичній силі, яка утворилась безпосередньо перед президентськими виборами та основною ідеологічною ціллю задекларувала служити народу.

Отже, за роки незалежності в Україні прагнення до утвердження європейських демократичних цінностей не були реалізовані через низку таких негативних факторів:

- був відсутній діалог між владою та громадянським суспільством;
- відносини правлячої еліти й опозиції не були конструктивними, бо кожна сторона намагалася перетягнути увагу на себе, що посилювало делегітимізацію влади;
- влада й пересічні громадяни існували незалежно один від одного – вони нібито існували в паралельних світах.

На сучасному етапі основними каналами формування політично-управлінських еліт в Україні є просування осіб із ділового середовища, делегування кандидатів політичними партіями, представництво громадських організацій та представників засобів масової інформації, делегація еліти від народу (добровольці, активісти Майдану), формування еліти з військовослужбовців, залучення до політичних кіл інтелігенції, науковців, спортсменів. Переважно, регіональна еліта формує національну, а її формування відбувається в напрямі:

- від провінції до центру;
- від села до міста.

Основними критеріями, які враховуються при формуванні еліти охоплюють:

- суспільно-політичний авторитет;
- адміністративно-правові компетенції;
- морально-етичні якості;
- організаційно-управлінські навички;
- емоційно-вольові риси характеру.

Механізми функціонування політичних еліт в сучасній Україні тісно пов'язані з тенденціями реформування адміністративно-територіального устрою. Такими тенденціями є концептуальна дискусія щодо децентралізації, а також пропозиції щодо збільшення обсягу регіонів.

Отже, говорити про те, що в Україні вже сформована еліта, особливо на рівні державних менеджерів чи політичних діячів, зарано. Скоріш за все ми маємо квазіеліту, котрій притаманно багато ознак номенклатури. Необхідно згадати, що номенклатура, на відміну від еліти, виокремлює людей лише за критерієм посад, які вони обіймають. А еліта – це ще й моральний авторитет, і авторитет у суспільстві, це люди, до думки яких дослухаються, люди, які мають неформальний вплив на соціум.

ЛІТЕРАТУРА

1. Маркітантов В.Ю. Основні чинники формування та рекрутування політичних еліт. *Політологічні студії*. 2010. Вип. 1. С. 155–161.
2. Постолюк О. Запит суспільства на «несистемних» політиків: до проблеми вивчення. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 22. Політичні науки та методика викладання соціально-політичних дисциплін*. 2019. Вип. 25. С. 57–61.
3. Пахарев А. Політична еліта. Формальна? Справжня? *Віче*. 1997. № 11. С. 3–14.

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

ROZWÓJ NOWOCZESNEJ EDUKACJI I NAUKI –
STAN, PROBLEMY, PERSPEKTYWY
**TOM XVIII: INNOWACJE METODOLOGICZNE W BADANIACH I NAUCZANIU:
OD TEORII DO PRAKTYKI**

Pod redakcją:
Jan Grzesiak, Ivan Zymomrya, Vasyl Ilnytskyj

РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ОСВІТИ І НАУКИ:
РЕЗУЛЬТАТИ, ПРОБЛЕМИ, ПЕРСПЕКТИВИ
**XVIII: МЕТОДОЛОГІЧНІ ІННОВАЦІЇ
В ДОСЛІДЖЕННЯХ І ВИКЛАДАННІ:
ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ**

За редакцією:
Ян Ґжесяк, Іван Зимомря, Василь Ільницький

Pod redakcją:
Jan Grzesiak, Ivan Zymomrya, Vasyl Ilnytskyj

**Макетування та верстка – Василь Герман
Дизайн обкладинки – Олег Лазебний**

***Редакція не завжди поділяє думки авторів, за зміст, достовірність
інформації та точність цитувань відповідальності не несе.
При передруці статей посилання на збірник є обов'язковим.***

Здано до набору 10.04.2025 р. Підписано до друку 17.04.2025 р.
Гарнітура Times. Формат 60x84 1/16.
Друк офсетний. Папір офсетний.
Ум. друк. арк. 14,3. **Зам. № 1320**
Наклад 300 примірників

Свідцтво про внесення суб'єкта видавничої справи до державного реєстру видавців,
виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції Серія ДК № 2509 від 30.05.2006 р.

Друк ПП «ПІСВІТ»
Адреса: вул. І. Мазепи, 7, м. Дрогобич, 82100 Україна
тел. факс (03244) 2-23-35, тел.: 3-38-50, 2-23-76.
E-mail: posvitdruk@gmail.com